

OPONENTSKÝ POSUDOK NA DIPLOMOVÚ PRÁCU

Luděk Fráně (2013): Voliči české krajní pravice po roce 1990 z geografické perspektívy. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Praha, 121 s. Vedúci práce: RNDr. Tomáš Kostecký, CSc.

Téma a cieľ práce:

Diplomová práca predstavuje **veľmi zaujímavú** geografickú analýzu volebnej podpory krajne pravicových strán v ČR v období rokov 1990-2010. Hoci sú podobné analýzy volebnej podpory vybraných politických strán v rámci geografie volieb pomerne frekventované, zameranie na krajne pravicový prúd považujem za veľmi originálne.

Použité metódy:

Práca má **interdisciplinárny charakter**, autor v nej preukázal schopnosť spracovávať údaje a využívať metódy a prístupy nielen z oblasti politickej resp. volebnej geografie, ale aj politológie a sociológie. Autor venoval dostatočnú pozornosť vysvetleniu teoreticko-metodologických otázok. Veľmi starostlivo zdôvodňuje napríklad rozhodnutie posudzovať krajne pravicové strany ako jeden celok, výber politických strán, ktoré zaradil do krajne pravicového bloku či výber jednotlivých metód.

Autor si stanovil niekoľko čiastočných cieľov, ktoré postupne riešil s využitím celej škály metód, ktoré sa v geografii volieb bežne využívajú. Ide napr. o zhlukovú analýzu, variačné koeficienty, korelačnú a regresnú analýzu. Použité metódy považujem za **vhodné pre dosiahnutie stanovených cieľov**, pričom oceňujem, že autor sa snaží nielen zdôvodniť použitie jednotlivých metód, ale upozorňuje aj na ich limity a obmedzenia, ktoré ovplyvňujú formulovanie záverov.

Pre hodnotenie stability volebnej podpory krajnej pravice v regiónoch autor použil metódu zjednodušene nazvanú „top ten“ resp. „bottom ten“. Túto metódu považujem za celkom zaujímavú, hoci som sa s ňou v tejto podobe zatiaľ nestretol (ani autor necituje práce, v ktorých by bola použitá). V českej resp. slovenskej volebnej geografii sa pre tieto účely častejšie používa koncept tzv. území volebnej podpory (Jehlička-Sýkora 1991). Tento inovatívny prístup však oceňujem.

Formálna stránka:

Štruktúra práce je logická, umožňuje sledovať napĺňanie jednotlivých čiastkových cieľov. Výsledky sú prezentované aj vo forme tabuliek, grafov a série technicky dobre zvládnutých mapových výstupov. Po formálnej stránke je práca na slušnej úrovni a nemám k nej pripomienky.

Prínos práce:

Oceňujem snahu autora o interpretáciu zistených skutočností ako aj o vyvodzovanie vlastných záverov. Táto snaha však nie je prehnaná a na viacerých miestach autor správne upozorňuje na rôzne skutočnosti, kvôli ktorým je potrebné pristupovať k formulovaniu záverov obozretne.

Diplomová práca prináša viaceré zaujímavé zistenia, z ktorých spomeniem napríklad identifikáciu regiónov so stabilne veľmi vysokou resp. minimálnou podporou krajne pravicových strán, klasifikáciu regiónov do klastrov vychádzajúcu z vývoja volebnej podpory tohto typu strán či regresné modely zachytávajúce relevanciu vybraných socio-ekonomicko-

demografických faktorov (charakteristík) pre vysvetlenie vzorcov volebnej podpory krajnej pravice.

Otázka:

Na pozadí analýz priestorových volebných vzorcov krajne pravicového elektorátu si autor okrem iných položil aj jednu z najväznejších otázok geografie volieb týkajúcu sa explanačnej hodnoty dvoch hlavných prístupov, a to kompozičného a kontextuálneho. Súhlasím s predpokladom autora, že kontextuálny prístup je v prípade voličov krajnej pravice relevantný. V závere (s. 100) autor konštatuje, že vplyv kontextuálnych faktorov sa v práci nepodarilo dostatočne preukázať. Ďalej uvádza, že jednoznačné potvrdenie či vyvrátenie hypotézy o vplyve negatívnych sociálnych javov a nestabilného sociálneho prostredia na výšku podpory krajnej pravice by vyžadovalo aplikáciu ďalších metód a prístupov. Mohol by autor uviesť, ktoré by to mohli byť?

Odporúčanie:

Autor predložil veľmi zaujímavú a dobre spracovanú diplomovú prácu, ktorú **odporúčam k obhajobe**.

V Banskej Bystrici 11.9.2013

RNDr. Tibor Madleňák, PhD.
Katedra geografie, geológie a krajinnej ekológie, FPV UMB